

*Maandubüroo
(Kõpu looduskaitse
kaitse alala)*

Hiiumaa Rajooni Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee

O T S U S Nr.34

28. mail 1958.a.

K ä r d l e

Looduskaitse korraldamisest Hiiumaa rajoonis.

Hiiumaa rajooni territooriumi piires esineb rida riikliku või koheliku tähtsusega botaanilisi ja geoloogilisi objekte, mis omavad teaduslikku, kultuurilist või esteetilist väärtust. Mõned maa-alad ja pergid moodustavad koos haruldaste objektidega tervikliku loodusliku kompleksi. Mitmeid neist kehjustab inimese senine majanduslik tegevus (Suuremõise park, Jugapuud jt.). Samuti esineb haruldaste loodusobjektide rikkumist või hoopiski hävitamist ebeteadlike kodanike poolt, nagu jugapuu kasutamine pargede valmistamiseks, linnunahade kogumine leidudel jne.

Võttes aluseks Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi seaduse "Eesti NSV looduse kaitsest" 7. juunist 1957.a. Hiiumaa Rajooni Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee märgib, et loodusvarade ratsionaalne kasutamine, rajooni looduse ilu ja omapära säilitamine, tähelepanuväärsete maa-alade ja haruldaste looduslike objektide kaitse on muutunud vajalikuks tingimusaks.

Lähtudes sellest Hiiumaa Rajooni TSN Täitevkomitee

o t s u s t a b :

1. Kinnitada Hiiumaa rajoonis esinevate looduskaitse alade ja objektide nimekiri vastavalt lisale nr.1.
2. Vestustus lisas nr.1 loetletud looduskaitsealaste alade ja objektide säilitamise ja hooldamise eest panna Hiiumaa rajooni kolhooside esimeestele ja asutuste juhatajatele, kellele territooriumil nimetatud looduskaitsealad ja objektid asuvad.
3. Looduskaitsealaste töö teostamiseks moodustada rajooni looduskaitse komisjoni, koosseisus:
Komisjoni esimees - sm. S e i n, Robert *Lyy*
liikmed - sm. T ä h i s t e, Leon *Juurevõna J. A. Kool*
sm. P i i l, Johannes *Bainik*
sm. V a i n, Hermi *Linnu*
sm. S a u n p e r e, Malle *Kõpu J. A. Kool*
4. Kohustada Hiiumaa rajooni kolhooside esimehi ja asutuste juhatajaid:

KOOPIA ÕIGE

Alus: Hiiumaa

Fond *121*

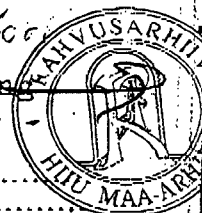
Nimistu

Säilik *430*

Leht *22*

Arhivaar *V. Juurevõna*

10. OKT. 2002

19.08.2005

10-3/1696

50

a) kooskõlastama Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures oleva Looduskaitse Valitsusega või selle kohapeelsete volinikega nende territooriumidel olevatel looduskaitse- aladel või üksikobjektide lähemas ümbruses läbiviidavat tööd nägu maaparandustööd, mitmesugused raistööd, ehituste püstitamine jne., millised võiksid muuta looduskaitse-ale üldilmet või üksikobjektide lähemat ümbrust.

b) tähistada looduskeitselised objektid etikettidega (siltidega) ja piirama piirdeasjega (püüd).

5. Kohustada Teadejaoskonda nr.3 välja panna tähised looduskaitse objektide suunas kooskõlastatult looduskaitse rajooni komisjoniga.

6. Elenikkonna teadlikkuse tõstmiseks tähistada looduskaitsealast propaganda tööd elenikkonna hulgas, eriti hariduse- ja kultuuriala töötajate poolt.

7. Teha ülesandeks looduskaitse komisjonile ja Rajooni TSN Täitevkomitee Kultuuriosakonna juhatajale väljastada üldkohustuslik otsus loodus ja muinsuskaitse kindlustamiseks rajoonis.

8. Käesoleva otsuse täitmise kontrolli panna Hiiumaa Rajooni TSN Täitevkomitee aseesimehele sm. Müllerile ja Hiiumaa Rajooni TSN Täitevkomitee Miilitseosakonnale.

Hiiumaa Rajooni TSN Täitevkomitee
esimees *[Signature]*
10. Kõrik

Hiiumaa Rajooni TSN Täitevkomitee
sekretär *[Signature]*
E. Čunapuu

KOOPIA ÕIGE

Alus: Hiiumaa
Fond 12.1
Nimistu
Säilik 430
Leht 57
Arhivaar V. Kullset
"10." OKT. 2002

L i s e nr.1
 Hiiumaa Rajooni TSN Komitee
 otsus nr.34 28. mail 1958...

Hiiumaa rajoonis asuvate looduskaitsete
 alade ja objektide nimekiri

I Looduskaitsete tähtsusega alad.

1. Jugapuulalused
 - Kärde Metskonnas Tahkuna vahtkonnas kv.nr.6 lit.2 - ✓
16,6 ha territooriumil.
2. Jugapuulalused
 - Kärde metskonnas Tahkuna vahtkonnas kv.nr.7 lit.10 - ✓
0,9 territooriumil.
3. Jugapuulalused
 - Kärde Metskonnas Tahkuna vahtkonnas kv.nr.11 lit.2 - ✓
8,2 ha territooriumil.
4. Jugapuulalused
 - Kärde Metskonnas Tahkuna vahtkonnas kv.nr.12 lit.2 ja ✓
6 - 9,3 ha territooriumil.
5. Jugapuulalused
 - Kõrgessaare Metskonnas Paili vahtkonnas kv.nr.61 lit.2 - ✓
15,6 ha territooriumil.
6. Jugapuulalused
 - Putkaste Metskonnas Leluselje vahtkonnas kv.nr.155 lit.14 ✓
ja 16. - 2,5 ha territooriumil.
7. Saugilepa puistu rahneliival (Luidja lepik)
 - Kõrgessaare Metskonnas Märjaksasiku vahtkonnas kv.nr.125 - ✓
17,3 ha territooriumil.
8. Suuremõisa park
 - 30 ha territooriumil mis hõlmab ka riikliku looduskaitse ✓
alle kuuluva territooriumi samas pargis ajaloolise väärtuse ja haruldaste taime-
liikide tõttu.
9. Haniketi laid, Verele laid, Kõrg laid ja Kõver laid
 - salulehtmetsade ja arvuka linnustiku tõttu - ✓
Pühalepa k/n piiras.
10. Riistna pankrännik
 - (Luidja k/n territooriumil kolh. Punalipp) geoloogilise ✓
objektina 1500 m ulatuses rannajoont mööda.

KOOPIA ÕIGE

Alus: Hiiumaa

Fond

Nimistu

Säilik

Leht

Arhivaar

"10. OKT 2002"

- 11. K a i l a s t a p a n k - (Pühalepa k/n, Vahtrepa k.)
geoloogiline objektina m
uatuses rändjoont mööda. ✓
- 12. J u g a p u u d e a l u s m e t s - Emmaste k/n "Kungla" kolh. ✓
karjamaal Engo külas.
- 13. L u u d e r o h u a l u s m e t s - Luidja k/n kolhoosi "Punalipp" 0
territoriumil ca 2 ha
- 14. L u u d e r o h u a l u s m e t s - Kõrgeseare metskonnega vaht- 0
konnas kv.nr. 7

M ä r k u s: Jugapuu ja luuderohi kui kaitsealuse liik tervikuna kuulub kõikjal (ka üksikobjektidena) ka väljaspool loatletud territooriume kaitse alla.

II. Looduskaitsealuse tähtsusega üksikobjektid.

- 1. Üksik mänd - Kärkla Metskonna Tahkuna
vahtkonnas kv.nr. 21 lit. 6 c
(Hargneb 3 m kõrguselt,
huvitava võraga)
- 2. M ä n d millel esub merikotka
pesa - Kärkla Metskonna Tahkuna
vahtkonnas kv.nr. 54.
- 3. M ä n d koos merikotka pesaga x - Putkaste metskonnas Engo
vahtkonnas kv.nr. 64.
- 4. H e a b koos merikotka pesaga - Tubala Metskonna Lassi
vahtkonnas kv.nr. 31.
- 5. Herilik mänd ("Püha mänd") - Käina k/n "Ühenduse" kolh.
Männas k. territooriumil.
- 6. Herilik mänd ("Kabe'i mänd") - Pühalepa k/n kolhoosi "Rahu
Eest" Nõmbe külas.
- 7. Must mänd (Pinus nigra) - Lauka k/n "Esimene Mai"
Sülluste k. Käina-Kõrgeseare
mnt. ääres.
- 8. Herilik t e m m - Luidja k/n kolhoos "Punalipp"
Ülendi küla.
- 9. Herilik p ä r n ("Ohvripärn") - Luidja k/n, kolhoos "Punalipp"
, Ülendi küla.
- 10. Herilik s a e r - Luidja k/n kolhoos "Punalipp"
Oja külas.
- 11. J u g a p u u - Lauka k/n, kolhoos "Rahu"
territoriumil (end. Kõrgeseare
mõisas).
- 12. S a n g l o p, p - Emmaste k/n, kolhoos "Bolshevik"
Tärkme külas.
- 13. K a d a k e s - Emmaste k/n, "Vehesool" k.
- 14. P a p l i d 2 t k. - Käina k/n Käina esulas
tee ääres.

KOOPA OIGP

Alus: Hiiu MA 12.1

Fond 12.1

Nimistu 1

Sailik 4.30

Leht 6.30

Arhivaar

"10.4 OKI 8.002"

- 15. Püramiidi kujuline kodakas
- 16. Rändrahn ("Nõrgskivi")
- 17. Rändrahn
- 18. Rändrahn
- 19. Rändrahn

- Laidja k/n kolih. "Punalipp" Kõpus külas.
- Emmeste k/n, Leisus mere ääres randjoonel (kaelupiirkonnas).
- Emmeste k/n, kolhoos "Bolševik" Viiri külas Murru talu põllu.
- Puhalepa k/n, kolhoos "Rahu Eest", Palukülas uue tee ääres.
- Kärbla linnas linnapargi taga rannas.

Hiumea Rajooni TSN Täitevkomitee sekretär

E. Öunapuu
/E. Öunapuu/

KOOPIA ÕIGE

Alus: Hiiu MA
 Fond 181
 Nimistu 1
 Säilik 430
 Leht 62
 Arhivaar V. Ruusenoja
 "10" OKT. 2002